

**PROGRAM
„PODSTICAJI ZA PREDUZETNIŠTVO“
ZA 2023. GODINU**

Podgorica, mart 2023. godine

NAZIV PROGRAMA: „PODSTICAJI ZA PREDUZETNIŠTVO“

I UVOD

1. Normativni i programsko – planski okvir

Normativni osnov za realizaciju programa podsticaja za preduzetništvo sadržan je u Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni list CG”, br.24/19), kojim je u članu 38 stav 1 i 2 utvrđeno da se mjere aktivne politike zapošljavanja, među kojima i *podsticaji za preduzetništvo*, sprovode kroz programe koje donosi Upravni odbor Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod).

Programsko planska dokumenta kojima se ostvaruju strateški prioriteti i ciljevi politike zapošljavanja i na osnovu kojih Zavod sprovodi mjere aktivne politike zapošljavanja su Akcioni plan zapošljavanja i Program rada Zavoda. Programom rada Zavoda za 2023. godinu planirana je realizacija mjere podsticaji za preduzetništvo.

Zakonom o budžetu za 2023. godinu utvrđena su sredstva za finansiranje mjera aktivne politike zapošljavanja, od kojih sredstva za finansiranje podsticaja za preduzetništvo u tekućoj godini, iznose 500.000,00 €.

Sprovođenje ovog programa vršiće se na način propisan članom 44 Zakona.

Po donošenju odluke Upravnog odbora Zavoda o izboru korisnika bespovratnih sredstava za samozapošljavanje, a prije zaključivanja ugovora kojim će se regulisati međusobna prava, obaveze i odgovornosti, Zavod će shodno propisima kojima se uređuju javne nabavke izvršiti izbor pravnog ili fizičkog lica za pružanje stručne pomoći korisnicima radi podizanja ličnih kapaciteta za započinjanje i upravljanje biznisom.

Mjere aktivne politike zapošljavanja, shodno članu 38 stav 4 Zakona, realizuju se u skladu sa pravilima o dodjeli državne pomoći. Zavod za zapošljavanje će realizovati program podsticaji za preduzetništvo dodjelom državne pomoći male vrijednosti (de minimis pomoć) koja ne podliježe postupku prijave, u smislu Zakona o kontroli državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br.12/18).

2. Opravdanost programa

Aktivna politika zapošljavanja obuhvata set mjera koje se sprovode kroz programe usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti lica iz evidencije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Podsticaji za preduzetništvo su jedna od mjera aktivne politike zapošljavanja koja se odnosi na pružanje finansijske i stručne pomoći nezaposlenom licu koje osniva jedan od oblika obavljanja privredne djelatnosti, ako kao osnivač u njemu zasniva radni odnos.

Razvoj preduzetništva i otvaranje novih radnih mjesta putem samozapošljavanja jedan je od prioriteta politike razvoja ljudskih resursa u Crnoj Gori i sastavni je dio ključnih strateških dokumenata u ovoj oblasti.

Nezaposlenost, naročito među mladima i ženama, jedan je od ključnih izazova crnogorskog tržišta rada.

Problem nezaposlenosti mladih jedan je od dominantnih problema ukupne nezaposlenosti u Crnoj Gori. Učešće mladih do 30 godina života u ukupnoj registrovanoj nezaposlenosti je 20%.

Stopu nezaposlenosti, prati relativno visoko učešće nezaposlenosti mladih žena koje po svojim socijalnim karakteristikama ima negativne implikacije na ukupan društveno - ekonomski sistem. Mlade nezaposlene žene učestvuju u ukupnom broju nezaposlenih mladih lica sa 61,28 %, dok u ukupnom broju nezaposlenih lica žene učestvuju sa 57,32 %.

Nizak nivo aktivnosti i zapošljavanja mladih lica i žena ukazuje na to da ova lica u Crnoj Gori predstavljaju ranjivu kategoriju na tržištu rada.

Nepovoljne okolnosti su još izraženije u manje razvijenim opštinama koje nude manje mogućnosti za zapošljavanje, što potrebu za iznalaženjem adekvatnog rješenja čini još urgentnijom. U protivnom, trend nezaposlenosti ove kategorije lica će dobijati sve nepovoljnije karakteristike, sa svim negativnim posljedicama koje prate takav proces.

Nezaposlena lica u Crnoj Gori suočena su sa specifičnim izazovima u pokretanju sopstvenog biznisa.

Jedna od prepreka samozapošljavanju je činjenica da početnicima u biznisu u Crnoj Gori nedostaju znanja i vještine potrebne za samostalno obavljanje nekog od oblika privredne djelatnosti i potencijal za pristup finansijama, odnosno obezbjeđenje finansijske podrške za realizaciju biznis ideje.

Zavod za zapošljavanje Crne Gore namjerava da podrži pristup rješavanju problema nezaposlenosti, sa posebnim naglaskom na pružanje finansijske i nefinansijske podrške u svrhu podsticanja preduzetništva, samozapošljavanja i otvaranja novih radnih mjesta.

II CILJNA GRUPA PROGRAMA

Ciljne grupe programa su:

1. nezaposlena lica do 30 godina starosti, prijavljena u evidenciju nezaposlenih lica Zavoda, najkraće četiri mjeseca u kontinuitetu prije dana raspisivanja konkursa za izbor korisnika bespovratnih sredstava za samozapošljavanje;

2. nezaposlene žene prijavljene u evidenciju nezaposlenih lica Zavoda, najkraće četiri mjeseca u kontinuitetu prije dana raspisivanja konkursa za izbor korisnika bespovratnih sredstava za samozapošljavanje.

III CILJEVI I PLANIRANI REZULTATI REALIZACIJE PROGRAMA

1. Ciljevi programa

1.1. Opšti cilj programa

Opšti cilj programa je povećati efikasnost i pokrivenost aktivnih mjera tržišta rada sa naglaskom na prevenciju socijalne isključenosti nezaposlenih lica u nepovoljnom položaju na tržištu rada.

1.2. Poseban cilj programa

Poseban cilj programa je povećati zapošljivost i zaposlenost lica iz evidencije Zavoda, sticanjem znanja i vještina potrebnih za samostalno obavljanje nekog od oblika privredne djelatnosti, kojeg će osnovati i u njemu zasnovati radni odnos, uz određenu finansijsku podršku za početak poslovanja.

2. Planirani rezultat programa

Planirano je da se najmanje 50 nezaposlenih lica samozaposli, osnivanjem jednog od oblika obavljanja privredne djelatnosti i u njemu zasnuje radni odnos.

Izvor verifikacije: zaključen individualni plan zapošljavanja, evidencija Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, rješenje o upisu u registar nadležnog organa, prijava na obavezno socijalno osiguranje.

IV STRUKTURA PROGRAMA

Struktura programa obuhvata ključne radnje za njegov razvoj i implementaciju.

1. Programske aktivnosti

Aktivnost 1.1. Pripremne aktivnosti

Zavod kontinuirano realizuje aktivnosti pripreme nezaposlenih lica koja su zbog određenih prepreka u zapošljavanju u nepovoljnom položaju na tržištu rada.

Kroz pripremu za uključivanje u ovaj program, potencijalni učesnici, tj. nezaposlena lica kojima su nedostatak preduzetničkih znanja, vještina i finansijskih sredstava za početak poslovanja identifikovani kao prepreka u zapošljavanju se informišu o tržištu rada, savjetuju i

po potrebi profesionalno usmjeravaju. Takođe, Zavod će organizovati grupno informisanje potencijalnih učesnika o uslovima i načinu podnošenja zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava.

Aktivnost 1.2. Izbor korisnika bespovratnih sredstava za samozapošljavanje

Izbor korisnika sredstava izvršiće se na osnovu javnog konkursa raspisanog od strane Zavoda. Podnosioci zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava će se konkursom, između ostalog, upoznati sa uslovima za podnošenje zahtjeva, finansijskim sredstvima opredjeljenim za dodjelu bespovratnih sredstava za samozapošljavanje, kriterijumima izbora korisnika bespovratnih sredstava za samozapošljavanje, načinom i rokovima podnošenja zahtjeva, načinom informisanja o ishodu podnijetog zahtjeva.

Postupak podnošenja zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava za samozapošljavanje razrađen je i uputstvom koje čini sastavni dio konkursa i ima za svrhu da zaineresovanim nezaposlenim licima približi postupak, dajući im smjernice kroz ključne elemente Programa „Podsticaji za preduzetništvo“ za 2023. godinu.

Jedan podnosilac može da podnese samo jedan zahtjev za dodjelu bespovratnih sredstava za samozapošljavanje, a time i jedan biznis plan.

Zahtjeve za dodjelu bespovratnih sredstava za samozapošljavanje ocjenjivaće Komisija za obradu zahtjeva i utvrđivanje liste učesnika javnog konkursa, obrazovana odlukom direktora Zavoda. Ocjena zahtjeva vršiće se primjenom kriterijuma izbora utvrđenih ovim Programom. Komisija će u postupku obrade zahtjeva ostvariti uvid u sve podnijete zahtjeve i utvrditi da li su zahtjevi podnijeti u okviru krajnjeg roka za podnošenje zahtjeva i da li su podnijeti od strane lica koja ispunjavaju uslove utvrđene programom. Nakon obrade podnijetih zahtjeva Komisija će pristupiti ocjenjivanju kako bi sačinila bodovnu, odnosno rang listu učesnika javnog konkursa.

U postupku izbora korisnika bespovratnih sredstava za samozapošljavanje, Komisija će, između ostalog, izaći na teren i ostvariti neposredan uvid u prostorne, tehničke i druge biznis planom navedene kapacitete podnosioca zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava.

Zavod može, u postupku izbora korisnika sredstava, uz njegovu saglasnost izvršiti korekciju budžeta biznis plana, u skladu s prihvatljivim troškovima.

Odluku o izboru korisnika bespovratnih sredstava za samozapošljavanje donijeće Upravni odbor Zavoda, na predlog direktora Zavoda.

Protiv ove odluke može se izjaviti žalba Ministarstvu rada i socijalnog staranja koja se predaje Zavodu kao prvostepenom organu. Žalba ne odlaže izvršenje odluke.

Zavod će sa korisnicima zaključiti ugovore kojima će se urediti međusobna prava, obaveze i odgovornosti u vezi dodjele bespovratnih sredstava za samozapošljavanje.

Nakon donošenja odluke o izboru korisnika bespovratnih sredstava za samozapošljavanje, a prije zaključivanja ugovora sa Zavodom, korisnik će registrovati privrednu djelatnost i Zavodu dostaviti:

- Rješenje o upisu u registar nadležnog organa;
- Karton deponovanih potpisa;
- Prijavu na obavezno socijalno osiguranje;
- Potpisanu ličnu blanko mjenicu i mjenično ovlašćenje, kao sredstvo obezbjeđenja odobrenih bespovratnih sredstava;
- Izjavu da državna pomoć male vrijednosti, tzv. de minimis pomoć nije dodjeljivana, u periodu od prethodne tri fiskalne godine za redom, odnosno da u navedenom periodu nije dodijeljena državna pomoć male vrijednosti u iznosu većem od 200.000,00 €.

Zaključivanje ugovora između Zavoda i izabranog korisnika bespovratnih sredstava za samozapošljavanje uslovljeno je realizacijom navedenih obaveza od strane korisnika, na opisani način i u roku od 20 dana od dana prijema odluke Upravnog odbora Zavoda.

Stoga, ukoliko izabrani korisnik ne ispuni uslov za zaključivanje ugovora, njegov zahtjev biće zamijenjen sljedećim zahtjevom sa bodovne, odnosno rang liste koji se uklapa u raspoloživa finansijska sredstva za relalizaciju Programa "Podsticaji za preduzetništvo" za 2023. godinu.

Aktivnost 1.3. Izbor izvođača specijalizovane radionice

Zavod će shodno propisima kojima se uređuju javne nabavke izvršiti izbor pravnog ili fizičkog lica za pružanje stručne pomoći nezaposlenim licima kojima su odobrena bespovratna sredstva za samozapošljavanje radi podizanja ličnih kapaciteta za započinjanje i upravljanje biznisom.

Aktivnost 1.4. Stručna pomoć zainteresovanim korisnicima sredstava.

Zavod će organizovati specijalizovane radionice za sve zainteresovane korisnike bespovratnih sredstava koji su spremni da uzmu učešće u radionicama na način i u terminu koji će Zavod ugovoriti sa spoljnim izvođačem/ima za realizaciju odnosno aktivnosti. Na ovaj način korisnicima sredstava pružiće se stručna pomoć radi sticanja i/ili unaprjeđenja preduzetničkih znanja i kompetencija potrebnih za samozapošljavanje i postizanje poslovne uspješnosti.

Aktivnost 1.5. Praćenje i analiza učinka programa

Ova aktivnost podrazumijeva kontinuirano praćenje procesa sprovođenja programa i izvještavanje o realizovanim aktivnostima, stanju i napretku programa, od strane Zavoda.

Praćenje programa će se sprovoditi, kako neposrednim uvidom u način sprovođenja programa na terenu, tako i praćenjem izvršenja ugovornih obaveza u vezi realizacije programa i namjenske upotrebe dodijeljenih sredstava.

Zavod će sprovoditi aktivnosti praćenja programa, kako tokom realizacije biznis plana tj. u periodu od 10 mjeseci od dana stupanja na snagu ugovora, tako tokom izvršenja ugovora koji obuhvata period od 12 mjeseci od dana stupanja ugovora na snagu.

Period realizacije biznis plana predstavlja period u okviru kojeg se aktivnosti utvrđene biznis planom trebaju sprovesti i troškovi u vezi sprovedenih aktivnosti treba da nastanu da bi bili prihvatljivi za finansiranje.

Zavod će kontinuirano vršiti kontrolu aktivnosti koje realizuje korisnik i shodno tome odobravati prihvatljive troškove utvrđene ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava za samozapošljavanje.

Praćenjem programa obezbijediće se uslovi za blagovremeno preduzimanje korektivnih radnji, ukoliko tokom sprovođenja programa nastupe okolnosti koje otežavaju postizanje planiranih rezultata programa.

Rezultati praćenja programa predstavljaju polaznu osnovu za analizu učinka programa.

Nakon realizacije programa, sumiraće se postignuti rezultati, uporediti sa planiranim, analizirati eventualne prepreke za uspješnu realizaciju programa i izvesti zaključci. Na taj način će se dobiti jasna slika o učinku programa za ciljnu grupu i korisnike programa i njegovim nedostacima.

Aktivnost 1.6. Promocija programa

Promocija programa će se sprovoditi kontinuirano, od prvog mjeseca realizacije programa, a u cilju što veće informisanosti ciljne javnosti. Ovu programsku aktivnost sprovodiće Zavod u saradnji sa korisnicima.

2. Period realizacije programa sa terminskim planom programskih aktivnosti

Realizacija programa obuhvata period izvršenja ugovora i period realizacije biznis plana.

Period izvršenja ugovora – obuhvata period od 12 mjeseci od dana stupanja ugovora na snagu.

Period realizacije biznis plana – obuhvata period od 10 mjeseci od dana stupanja ugovora na snagu i predstavlja period u okviru kojeg se aktivnosti utvrđene biznis planom trebaju sprovesti i troškovi u vezi sprovedenih aktivnosti treba da nastanu da bi bili prihvatljivi za finansiranje.

Programske aktivnosti iz poglavlja IV tačke 1, realizovaće se u trajanju utvrđenom terminskim planom.

Aktivnosti	Mjeseci															
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	XIX	XX	XXI	XXII	XXIII	XIV	XV	XVI
Pripremne aktivnosti																
Izbor korisnika bespovratnih sredstava																
Izbor izvođača specijalizovane radionice																
Stručna pomoć zainteresovanim korisnicima																
Osnivanje pravnog ili fizičkog lica korisnika, odnosno privrednog društva ili preduzetnika																
Zaključeni ugovori sa korisnicima																
Realizacija biznis plana																
Izvršenje ugovora o dodjeli bespovratnih																

sredstava																			
Praćenje i analiza učinka programa																			
Promocija programa																			

V USLOVI

Uslov za dodjelu bespovratnih sredstava podrazumijeva tri aspekta prihvatljivosti – opravdanosti koji se odnose na:

- podnosiocje zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava;
- aktivnosti za koje se mogu dodijeliti bespovratna sredstva i
- troškove za koje se mogu dodijeliti bespovratna sredstva.

1. Podnosilac zahtjeva

1.1. Da bi se podnosilac zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava smatrao prihvatljivim / opravdanim treba da:

- je nezaposleno lice do 30 godina starosti i/ili nezaposlena žena;
- je prijavljen u evidenciju nezaposlenih lica Zavoda, najkraće četiri mjeseca u kontinuitetu prije dana raspisivanja konkursa za izbor korisnika bespovratnih sredstava za samozapošljavanje;
- nije koristio bespovratna sredstva za samozapošljavanje nezaposlenih lica iz evidencije Zavoda;
- je izmirio sve obaveze prema Zavodu po osnovu dodijeljenih kreditnih sredstava iz Programa za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva u Crnoj Gori i Inoviranog programa za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva u Crnoj Gori;
- nije korisnik finansijske podrške iz neke druge šeme bespovratnih sredstava koja potiču iz nacionalnog budžeta Crne Gore ili budžeta jedinica lokalne samouprave ili donatorskih organizacija, za iste aktivnosti, odnosno za isti biznis plan;
- da mu nije izrečena pravosnažna presuda za izvršenje krivičnog djela, niti mu je izrečena mjera zabrane obavljanja privredne djelatnosti, u periodu od dvije godine prije podnošenja zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava za samozapošljavanje.

1.2. Podnosilac zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava neće se smatrati prihvatljivim / opravdanim ukoliko:

- nije nezaposleno lice do 30 godina starosti i/ili nezaposlena žena;
- nije registrovan u evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore;
- se nalazi u evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore manje od četiri mjeseca na dan raspisivanja javnog konkursa ili je u periodu od četiri mjeseca prije dana raspisivanja konkursa imao prekide u javljanju;
- je koristio bespovratna sredstva za samozapošljavanje nezaposlenih lica iz evidencije Zavoda;
- nije izmirio sve obaveze prema Zavodu za zapošljavanje Crne Gore po osnovu dodijeljenih kreditnih sredstava iz Programa za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva u Crnoj Gori i Inoviranog programa za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva u Crnoj Gori;
- je već korisnik finansijske podrške iz neke druge šeme bespovratnih sredstava koja potiču iz nacionalnog budžeta Crne Gore ili budžeta jedinica lokalne samouprave ili donatorskih organizacija, za iste aktivnosti, odnosno za isti biznis plan;
- mu je izrečena pravosnažna presuda za izvršenje krivičnog djela ili mu je izrečena mjera zabrane obavljanja privredne djelatnosti, u periodu od dvije godine prije podnošenja zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava za samozapošljavanje;
- se ustanovi da nije dostavio dokumentaciju ili zahtjevane podatke ili je dostavio nepotpunu dokumentaciju ili netačne podatke koji se traže konkursom i ne pruži tražene podatke ili ne dostavi potrebnu dokumentaciju;
- nije podnio zahtjev na način i u roku utvrđen javnim konkursom, tj. u periodu od dana njegovog objavljivanja u sredstvima javnog informisanja, na sajtu Zavoda i oglasnim tablama biroa rada, pa do konkursom utvrđenog dana i sata krajnjeg roka za podnošenje zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava za samozapošljavanje.

2. Aktivnosti

2.1. Da bi se aktivnosti predložene biznis planom smatrale prihvatljivim / opravdanim za dodjelu bespovratnih sredstava trebaju:

- da se odnose na period u okviru kojeg se aktivnosti utvrđene biznis planom trebaju realizovati i troškovi, u vezi realizovanih aktivnosti, nastati da bi bili prihvatljivi za finansiranje, tj. da se odnose na period od 10 mjeseci od dana stupanja na snagu

ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava za samozapošljavanje, zaključenog između korisnika i Zavoda.;

- da su usmjerene na stvaranje uslova za osnivanje jednog od oblika obavljanja privredne djelatnosti sa sjedištem poslovnog subjekta na teritoriji Crne Gore;
- da su usmjerene na stvaranje uslova za nesmetan početak poslovanja poslovnog subjekta;
- da za posljedicu imaju prihvatljive troškove za dodjelu bespovratnih sredstava.

2.2. Neće se smatrati prihvatljivim / opravdanim aktivnosti koje se odnose na:

- na obavljanje djelatnosti u sektoru usluga povezanih sa izvoznom djelatnosti i sektoru primarne poljoprivrede i ribarstva;
- organizovanje igara na sreću, lutriju i slične djelatnosti;
- proizvodnju i promet nafte i naftnih derivata;
- proizvodnju pića sa visokim sadržajem alkohola i žestokih pića;
- proizvodnju duvanskih proizvoda;
- proizvodnju i distribuciju oružja;
- proizvodnju korišćenjem tehnologije koja zagađuje životnu okolinu (vazduh, vodu, zemljište i dr.);
- aktivnosti finansiranja političkih partija i vjerskih organizacija/zajednica;
- proizvodnju i promet bilo kog proizvoda ili aktivnosti koje se prema domaćim propisima ili međunarodnim konvencijama i sporazumima smatraju zabranjenim i

3. Troškovi

3.1. Da bi se troškovi smatrali prihvatljivim / opravdanim moraju da:

- budu uključeni u biznis plan, u kojem ukupno zahtjevani iznos za dodjelu bespovratnih sredstava ne izlazi iz okvira utvrđenog limita od 10.000,00 €;
- budu potrebni za izvođenje aktivnosti navedenih u biznis planu;
- budu direktno vezani za aktivnosti predloženog poslovanja;
- budu u skladu sa realnim trenutnim tržišnim cijenama;
- nastanu i budu plaćeni za vrijeme trajanja ugovora zaključenog između korisnika bespovratnih sredstava za samozapošljavanje i Zavoda;
- budu evidentirani na računu korisnika bespovratnih sredstava u poreskoj ili računovodstvenoj dokumentaciji, sa originalima dokumenata koji dokazuju navedene troškove.

Prihvatljivi / opravdani troškovi uključuju:

- Kupovinu mašina, tehnike... (u daljem tekstu oprema potrebna za obavljanje djelatnosti na koju se odnosi biznis plan), uključujući i kupovinu i održavanje nove IKT (Informaciono - komunikacione tehnologije) opreme i softvera i kupovinu polovne opreme, u slučaju kada nova oprema pojedinačno prelazi limit vrijednosti bespovratnih sredstava koja se mogu dodjeliti korisniku, a neophodna je za obavljanje djelatnosti za koju se potražuju bespovratna sredstva.
- Doprinosе za samozaposlenu osobu, za puno radno vrijeme, za prvih 10 mjeseci rada, pri čemu ukupan iznos mjesečnog troška ne smije biti ispod iznosa minimalne bruto 2 zarade¹, niti iznad prosječne bruto 2 zarade ostvarene u Crnoj Gori u 2022. godini².
- Troškove zarade za drugo/a lice/a koje/a se zapošljava/ju (dodatno zapošljavanje), najviše za period realizacije biznis plana (ukupni trošak zarade - bruto 2), pri čemu ukupan iznos mjesečnog troška ne smije biti ispod iznosa minimalne bruto 2 zarade, niti iznad prosječne bruto 2 zarade ostvarene u Crnoj Gori u 2022. godini.
- Troškove zakupa poslovnog prostora, za period od 10 mjeseci, nastale po osnovu zaključenog ugovora o zakupu, izuzev ugovora zaključenih sa povezanim licima/srođnicima³ korisnika bespovratnih sredstava. Međutim, može se predvidjeti zakup poslovnog prostora po osnovu Ugovora o korišćenju poslovnog prostora bez naknade, zaključenog sa povezanim licima/srođnicima korisnika sredstava.
- Troškove knjigovodstvenih usluga, za period od 10 mjeseci. Trošak pružanja knjigovodstvenih usluga od strane povezanog lica/srođnika korisnika bespovratnih sredstava je opravdan trošak ukoliko, tokom navedenog perioda, mjesečno ne prelazi iznos od 100,00 €.
- Troškove marketinških aktivnosti i oglašavanja (izrada i održavanje web stranica, zakup domena, web hosting, štampa materijala za oglašavanje, izrada reklamnih ploča i natpisa, internet oglašavanje, izrada logotipa, brendiranje), u ukupnom iznosu najviše do 10% opravdanih troškova.
- Nabavku alata, sitnog inventara, sirovine i repromaterijala, ukoliko direktno utiču na neometano poslovanje korisnika.

---

¹ Od 01.01.2022. minimalna neto mjesečna zarada je 450 € (bruto 2 - 568,07 €).

² Prosječna bruto 2 zarada ostvarena u Crnoj Gori u 2022. godini iznosi 883,00 €.

³ Povezana lica/srođnici: u pravoj liniji neograničeno, u pobočnoj liniji do drugog stepena srođstva, srođnici po tazbini do prvog stepena, bračni ili vanbračni drug, usvojilac i usvojenik.

- Administrativne troškove u ukupnom iznosu do najviše 5% opravdanih troškova⁴;
- PDV iskazan na fakturi dobavljača za poslovne subjekte koji shodno Zakonu o porezu na dodatu vrijednost nijesu u sistemu PDV-a.

3.2. Troškovi koji se ne smatraju prihvatljivim / opravdanim uključuju:

- troškove registracije poslovnog subjekta;
- kazne, novčane kazne i parnični troškovi;
- carine i uvozni troškovi i sve druge slične naknade;
- doprinose u naturi;
- dugove i pokriće gubitaka ili dugovanja te pristigle kamate;
- potraživanja koja se finansiraju za druge poslove;
- kupovinu nepokretnosti (zemlje, objekata);
- izgradnju objekata, adaptaciju (građevinarski radovi) i renoviranje objekata i prostorija;
- kupovinu telefonskih i mobilnih uređaja za ličnu upotrebu;
- podzakup prostora;
- troškove zakupa poslovnog prostora nastale po osnovu ugovora zaključenog sa bliskim rođakom korisnika bespovratnih sredstava;
- troškove pružanja knjigovodstvenih usluga od strane bliskog rođaka koji na mjesečnom nivou prelaze iznos od 100,00 €.
- najam/leasing vozila i opreme;
- studije, istraživanja, članarine, licence;
- troškove puta i dnevnica osoblja, službena putovanja;
- kupovinu transportnih vozila koja nije direktno povezana sa aktivnostima predloženog poslovanja, odnosno za pružanjem usluga osnovne djelatnosti.

---

⁴ Redovni troškovi održavanja prostora koji će se koristiti za obavljanje djelatnosti nazivaju se administrativni troškovi. Oni uključuju troškove struje, grijanja, telekomunikacije (internet, telefon, fax,) poštanskih usluga.

VI KRITERIJUMI

U postupku utvrđivanja liste učesnika javnog konkursa Komisija vrši ocjenjivanje zahtjeva primjenom sljedećih kriterijuma izbora:

- Biznis plan;
- Resursi za poslovanje;
- Dužina nezaposlenosti;
- Konkurentnost i razvijenost opštine realizacije biznis plana i
- Dodata vrijednost.

Maksimalan broj bodova koji se može ostvariti primjenom navedenih kriterijuma izbora je 100, a minimalan 9,66 bodova.

Podnosioci čiji zahtjevi za dodjelu bespovratnih sredstava, primjenom prvog kriterijuma izbora ostvare manje od 33 boda, neće biti izabrani za korisnike sredstava.

1. Biznis plan

Maksimalan broj bodova koji se može ostvariti primjenom prvog kriterijuma izbora »Biznis plan« je 55, a minimalan 5.

Ovaj kriterijum izbora može biti eliminacioni, ukoliko njegovom primjenom zahtjevi ostvare manje od 33 boda, tj. 60% maksimalnog broja bodova.

Zahtjevi za dodjelu bespovratnih sredstava za samozapošljavanje, po osnovu ovog kriterijuma izbora, ocjenjuju se sagledavanjem kvaliteta predloženog biznis plana, sa aspekta biznis ideje, analize tržišta i održivosti planiranog poslovanja, planiranja i pravljenja budžeta, kao i kreiranja novih radnih mjesta.

Na osnovu navedenog, ovaj kriterijum je podijeljen na četiri podkriterijuma izbora:

- 1.1. Poznavanje planiranog poslovnog rješenja,**
- 1.2. Analiza tržišta i održivost,**
- 1.3. Planiranje i pravljenje budžeta i**
- 1.4. Kreiranje novih radnih mjesta.**

Maksimalan broj bodova koji se može ostvariti primjenom prvog podkriterijuma izbora je 10, dok se primjenom drugog, trećeg i četvrtog podkriterijuma može ostvariti po 15 maksimalnih bodova.

2. Resursi za poslovanje

Maksimalan broj bodova koji se može ostvariti primjenom drugog kriterijuma izbora »Resursi za poslovanje« je 15, a minimalan 0 bodova.

Primjenom ovog kriterijuma izbora zahtjevi za dodjelu bespovratnih sredstava za samozapošljavanje ocjenjuju se shodno prostornim, tehničkim, iskustvenim, kadrovskim i drugim kapacitetima podnosioca zahtjeva navedenim u biznis planu, a na osnovu priloženih dokaza i nalaza komisije o stanju odnosnih kapaciteta na terenu.

Ovaj kriterijum je podijeljen na tri podkriterijuma izbora:

- 2.1. Prostorni kapaciteti za poslovanje,**
- 2.2. Oprema i**
- 2.3. Iskustvo u oblasti poslovanja.**

Maksimalan broj bodova koji se može ostvariti primjenom pojedinih podkriterijuma izbora je 5, a minimalan 0 bodova.

3. Dužina nezaposlenosti

Maksimalan broj bodova koji se može ostvariti primjenom trećeg kriterijuma izbora »Dužina nezaposlenosti« je 5, a minimalan 0,69 bodova.

Primjenom ovog kriterijuma izbora, zahtjevi se ocjenjuju, na osnovu broja mjeseci koje je podnosilac zahtjeva proveo u evidenciji nezaposlenih lica Zavoda.

Po ovom kriterijumu bodove će ostvariti samo podnosioci zahtjeva koji su bili u evidenciji nezaposlenih Zavoda duže od 5 mjeseci.

Zahtjevi podnijeti od strane nezaposlenog lica koje je u evidenciji Zavoda provelo najmanje 36 mjeseci ocjenjuju se dodjeljivanjem maksimalnih 5 bodova, dok se zahtjevi podnijeti od strane nezaposlenog lica koje je u evidenciji Zavoda provelo najmanje 5 mjeseci, ocjenjuju dodjeljivanjem minimalnih 0,69 bodova.

Zahtjevi za dodjelu bespovratnih sredstava za pojedinog podnosioca, ocjenjuju se tako što se broj mjeseci koje je podnosilac zahtjeva proveo u evidenciji Zavoda podijeli sa 36 mjeseci i pomnoži sa maksimalnim brojem bodova koji se može ostvariti po ovom kriterijumu.

4. Konkurentnost i razvijenost opštine realizacije biznis plana

Maksimalan broj bodova koji se može ostvariti primjenom četvrtog kriterijuma izbora »Konkurentnost i razvijenost opštine realizacije biznis plana« je 20, a minimalan 3,97.

Primjenom ovog kriterijumu izbora, zahtjevi za dodjelu bespovratnih sredstava ocjenjuju se shodno indeksu razvijenosti opštine sprovođenja biznis plana utvrđenog Pravilnikom o utvrđivanju liste stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave («Sl. list Crne Gore», br. 151/2022).

Zahtjevi za dodjelu bespovratnih sredstava kojima se planira realizacija biznis plana u opštini sa najmanjim indeksom razvijenosti, ostvaruju maksimalan broj bodova, dok zahtjevi kojima se planira realizacija biznis plana u opštini sa najvećim indeksom razvijenosti ostvaruju minimalan broj bodova.

Zahtjevi za realizaciju biznis plana za pojedinu opštinu sprovođenja, ocjenjuju se tako što se najmanji indeks razvijenosti opštine podijeli sa indeksom razvijenosti opštine u kojoj se plan realizuje i dobijeni rezultat pomnoži sa maksimalnim brojem bodova koji se može ostvariti po ovom kriterijumu.

5. Dodata vrijednost

Maksimalan broj bodova koji se može ostvariti primjenom petog kriterijuma izbora »Dodata vrijednost« je 5 bodova, a minimalan 0 bodova.

Primjenom ovog kriterijuma izbora zahtjevi za dodjelu bespovratnih sredstava za samozapošljavanje realizacijom biznis plana, ocjenjuju se na osnovu uticaja planiranih poslovnih rješenja na zaštitu okruženja, korišćenja obnovljivih izvora energije i inovativnosti poslovnih ideja.

Ovaj kriterijum ie podijeljen na dva podkriterijuma izbora:

- 5.1. Zaštita okruženja i korišćenje obnovljivih izvora energije i**
- 5.2. Jedinstvena/nekonvencionalna inovativna poslovna ideja .**

Maksimalan broj bodova koji se može ostvariti primjenom prvog podkriterijuma izbora je 1, dok je maksimalan broj bodova koji se može ostvariti primjenom drugog podkriterijuma 4, a minimalan broj bodova koji se može ostvariti primjenom oba podkriterijuma izbora je 0.

Utvrđivanje liste učesnika javnog konkursa

U situaciji kada dva ili više zahtjeva ostvare isti broj bodova, prednost će imati podnosilac zahtjeva koji je istovremeno pripadnik dvije podgrupe ciljne grupe Programa.

Ukoliko se i na ovaj način ne može izvršiti izbor, prednost će se dati podnosiocu zahtjeva koji će realizovati biznis plan u opštini sa nižim indeksom razvijenosti.

U konačnom, ukoliko se i na ovaj način ne može izvršiti izbor, prednost će se dati podnosiocu zahtjeva sa većim brojem bodova ostvarenim primjenom prvog kriterijuma izbora „Biznis plan“.

Izbor korisnika sredstava izvršiće se na osnovu bodovne liste učesnika konkursa, a u okviru raspoloživih sredstava utvrđenih ovim Programom.

VII OBIM SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE PROGRAMA

Obim sredstava za finansiranje programa u tekućoj godini, utvrđen Zakonom o budžetu za 2023. godinu, iznosi 500.000,00 € i opredjelice se za dodjelu bespovratnih sredstva za samozapošljavanje, u iznosu od 4.000,00 € do 10.000,00 €, po korisniku sredstava.